

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2019/20

Destinace (země, město): Ukrajina, Užhorod

Jméno, příjmení: Petra Zlámaná

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Užhorodská národní univerzita, Filologická fakulta

Lektor působí již třetím rokem na Filologické fakultě Užhorodské státní univerzity, na katedře slovenského jazyka. Český jazyk je zde vyučován šestým rokem, jazyk slovenský již 26 let. Na začátku akademického roku 2019/20 úspěšně proběhla při této příležitosti mezinárodní slavistická konference s účastníky z Ukrajiny, Polska, Slovenska a České republiky. Lektor se aktivně účastnil organizace konference a podařilo se mu zajistit finanční prostředky od Zastupitelského úřadu ČR ve Lvově.

Katedra slovenského jazyka, pod níž spadá i české oddělení, realizuje bakalářské i magisterské studium českého jazyka a literatury. Bakalářské studium trvá 4 roky, magisterské 1,5 roku a je studiem prezenčním nebo dálkovým, bakalářské studium je pouze prezenční.

V akademickém roce 2019/20 se počet studentů zvýšil na 43. V bakalářských programech se jednalo o 33 studentů, v magisterských o 10 studentů.

Prezenční studium:

- 1. ročník bakalářského studia, obor český jazyk a literatura – 6 studentů
- 2. ročník bakalářského studia, obor český jazyk a literatura – 2 studenti
- 3. ročník bakalářského studia – 13 studentů
 - obor český jazyk a literatura – 5 studentů
 - obor slovenský jazyk a literatura – 5 studentů (čeština jako 2. slovanský jazyk)
 - obor historie a archeologie - 3 studenti (čeština jako třetí cizí jazyk)
- 4. ročník bakalářského studia, obor český jazyk a literatura – 5
- 5. ročník magisterského studia, obor český jazyk a literatura – 5

Kombinované studium:

- 3. ročník bakalářského studia, obor historie a archeologie – 5 (čeština jako třetí cizí jazyk)
- 5. ročník magisterského jazyka, obor český jazyk a literatura – 5

Lektor je povinen při plném úvazku v akademickém roce odpracovat 600 hodin přímé pedagogické činnosti za oba semestry. Akademický rok začíná 1. 9. a končí poslední týden v červnu (výuka), resp. první týden v červenci (státní zkoušky). Pracovním dnem bývá několikrát za semestr také sobota. Lektor by měl alespoň pasivně ovládat ukrajinský jazyk. Jazykovým zákonem z roku 2019 bylo zakázáno užívat jiný než ukrajinský jazyk (ruský, maďarský atd.) jako úřední a vyučovací. Ruský jazyk tedy již není akceptován. Veškeré dokumenty (při vyřizování pracovního víza a povolení k dlouhodobému pobytu, pracovní smlouva atd.) jsou lektorovi předkládány pouze v jazyce ukrajinském.

V zimním semestru lektor vyučoval tyto předměty:

Úvodní jazykový seminář – 1. ročník, semináře, používaná učebnice *Český jazyk* (Danilenko); během semestru studenti absolvují dva modulové testy, zápočet a zkoušku.

Morfologie – 1. ročník, přednášky a semináře, *Příruční mluvnice češtiny*; během semestru studenti absolvují dva modulové testy, zápočet a zkoušku.

Fonetika a fonologie – 2. ročník, přednášky, *Zvuková stránka češtiny* (Kuldanová); během semestru studenti absolvují jeden modulový test, zápočet a zkoušku.

Slovotvorba – 2. ročník, přednášky, *Současný český jazyk* (Mališ, Suk, Machová); během semestru studenti absolvují jeden modulový test, zápočet a zkoušku.

Dialektologie – 2. ročník, semináře, *České nářeční texty* (Lamprecht, mapa českých nářečí); během semestru studenti skládají modulový test a zkoušku

Pravopis – 3. ročník, semináře, *Český pravopis Expres* (Gazdíková); během semestru studenti absolvují jeden modulový test a zápočet.

Syntax – 4. ročník, přednášky, *Skladba spisovné češtiny* (Grepl, Karlík); během semestru studenti absolvují dva modulové testy, zápočet a zkoušku.

Rétorika – 4. ročník, přednášky a semináře, *Rétorika a komunikační kompetence* (Krobotová); během semestru studenti absolvují modulový test a zápočet.

Stylistika – 4. ročník, přednášky a semináře, *Stylistika českého jazyka* (Mitter); během semestru studenti absolvují jeden modulový test a zápočet.

Český jazyk jako II. slovanský jazyk – pro studenty 3. ročníku oboru slovenský jazyk a literatura, *Communicative Czech Elementary* (Pintarová – Rešková); během semestru studenti skládají modulový test a zápočet.

Český jazyk jako III. cizí jazyk – pro studenty historické fakulty, obor historie a archeologie; prezenční i kombinované studium; během semestru studenti skládají modulový test a zápočet.

V letním semestru lektor vyučoval tyto předměty:

Úvodní jazykový seminář – 1. ročník, semináře, učebnice *Český jazyk* (Danilenko); během semestru studenti absolvují dva modulové testy, zápočet a zkoušku.

Lexikologie - 2. ročník, přednášky, *Příruční mluvnice češtiny*; během semestru studenti absolvují dva modulové testy, zápočet a zkoušku.

Ortoepie – 3. ročník, semináře a přednášky, *Základy české ortoepie* (Zeman); během semestru studenti absolvují modulový test a zápočet.

Morfologie – 3. ročník, semináře a přednášky, *Příruční mluvnice češtiny*; během semestru studenti absolvují jeden modulový test, zápočet a zkoušku.

Český jazyk jako II. slovanský – pro studenty 3. ročníku oboru slovenský jazyk a literatura, *Communicative Czech Elementary* (Pintarová – Rešková); během semestru studenti skládají modulový test a zkoušku.

Český jazyk jako III. cizí jazyk – pro studenty historické fakulty, obor historie a archeologie – prezenční i kombinované studium; během semestru studenti skládají modulový test a zápočet.

Syntax a interpunkce – 5. ročník magisterského studia – prezenční i kombinované studium, během semestru studenti skládají modulový test a zápočet.

Další povinnosti lektora v zimním i letním semestru: vedení ročníkových prací, vypracování studijních plánů všech disciplín, které lektor v daném semestru vyučuje: tyto plány se musí každý semestr znovu přepracovat podle aktuálního počtu studentů/hodinové dotace předmětu.

V zimním semestru probíhala výuka zcela standardně. V letním semestru byla prezenční výuka ukončena k 15. 3. z důvodu šíření koronaviru na území Ukrajiny a zavedení celostátní karantény. Výuka až do konce semestru probíhala v online režimu, stejně tak i zápočty, konzultace, zkoušky, zasedání katedry. Povinností všech vyučujících bylo vytvoření databáze studijních materiálů na nově vytvořené univerzitní platformě, pravidelná výuka a oprava zasláných písemných materiálů. Lektor se online účastnil také státních závěrečných zkoušek. Ty probíhaly prezenčně. Zahraničním lektorům však bylo umožněno účastnit se

distančně. V létě je další povinností lektora absolvovat týdenní povinnou praxi v České republice se studenty 1.-3. ročníku. Vzhledem k epidemiologické situaci i tato praxe probíhá online formou.

Lektor i v tomto roce velice oceňuje pomoc a podporu Kraje Vysočina a českého konzulátu ve Lvově, který finančně pomáhá s realizací akcí pořádaných katedrou, resp. s přepravou studijních materiálů zasílaných DZS. Na podzim 2019 byla v Užhorodu také otevřena pobočka Českého centra (ČC) Kyjev, která nabízí jednak kurzy českého jazyka, jednak organizuje řadu kulturních akcí. Lektor navázal s ČC aktivní spolupráci a podílel se na řadě akcí. Lektor spolu s ČC Kyjev a Krajem Vysočina inicioval spolupráci v oblasti vzdělávání pedagogických pracovníků. V březnu 2020 se mělo za finanční podpory ze strany českého konzulátu uskutečnit setkání a vzdělávací workshop pro ukrajinské učitele českého jazyka na základních, středních a vysokých školách. Cílem setkání je navázat aktivní spolupráci s jednotlivými školami, poskytnout jim materiální pomoc (např. učebnice, které zajišťuje Kraj Vysočina) a metodickou podporu (kterou slíbilo zajistit ČC ve spolupráci s ÚJOP UK). Bohužel setkání muselo být z důvodu celostátní karantény zrušeno. Na základě jednání lektora ČC Kyjev a ČC Praha se nyní počítá s jeho uskutečněním v září/říjnu, případně i ve formátu online.

Lektor je ubytován na kolejích v docházkové vzdálenosti od univerzity. Koleje zdaleka neodpovídají českým standardům, nejsou splňovány hygienické normy (myši, švábi), ani protipožární opatření. V letošním roce došlo na koleji, kde je lektor ubytován, k rozsáhlému požáru celého patra. V loňském roce hořely studentské koleje. Jediným následně přijatým opatřením bylo protipožární školení pro studenty a pedagogy.

V tomto roce se také změnila procedura vyřizování ukrajinského pracovního povolení, která je komplikovaná a vyžaduje nejprve vyřízení jednorázového vstupního víza na ukrajinské ambasádě v Praze, následně poměrně složitou proceduru prodloužení tohoto víza v několika ukrajinských státních institucích. Univerzita jako zaměstnavatel při celé proceduře zajišťuje potřebné dokumenty, avšak jinak není nápomocna. Komunikace na úřadech probíhá pouze v úředním ukrajinském jazyce. Předpokládá se tedy, že lektor má alespoň základní znalost ukrajinského jazyka. Ruský jazyk již není od roku 2019 úředním jazykem a není ve státních institucích akceptován.

Praha 31. července 2020 Mgr. Petra Zlámaná